ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση



Του **Χρήστου Επ. Κυργιάκη**

Ήταν στα μέσα της δεκαετίας του **1970.**
Το σχολείο του χωριού, παλιό, πέτρινο αλλά πολύ όμορφο. Τετραθέσιο με έξι τάξεις. Με μεγάλο προαύλιο, ανθόκηπο και λαχανόκηπο.

Νηπιαγωγείο δεν υπήρχε. Σε μια αποθήκη του σχολείου δίπλα στα στοιβαγμένα καυσόξυλα για τις ξυλόσομπες των αιθουσών λειτούργησε για πρώτη φορά η τάξη των νηπίων και μετά σε μία αίθουσα του κοινοτικού γραφείου, δίπλα στο γραφείο του γραμματικού του χωριού.

Κάθε που ανακοίνωνε ο γραμματικός κάτι από το μεγάφωνο του κοινοτικού γραφείου για να το ακούσουν οι χωριανοί, εμείς τα νήπια κλείναμε τα αυτιά μας και ξεσπούσαμε σε γέλια, επαναλαμβάνοντας τα λόγια του.

Κι ερχόταν η κυρία Έλενα από την έδρα της να μας «μαλώσει». Τόση γλύκα και τρυφερότητα είχε το «μάλωμά» της που δεν θέλαμε ποτέ να σταματήσει.

Τετραθέσιο λοιπόν το σχολείο του χωριού.
Η Πρώτη με τη Δευτέρα μαζί, η Τρίτη μόνη της, το ίδιο και η Τετάρτη. Πέμπτη και Έκτη πάλι μαζί.

Ανάγνωση και αριθμητική, κάθε τάξη χωριστά. Τα υπόλοιπα μαθήματα από κοινού και οι δύο τάξεις.

Μπροστά από τον πίνακα με τις κιμωλίες βρισκόταν η έδρα και πάνω στην έδρα το γραφείο του δασκάλου ή της δασκάλας. Στην μπροστινή γωνία ένα ανθοδοχείο και κατά μήκος της έδρας κείτονταν απλωμένη για να φαίνεται όλο της το μεγαλείο η βέργα ή αλλιώς η βίτσα.

Είμαι από τους τυχερούς που η χρήση της για «παιδαγωγικούς σκοπούς», είχε περιοριστεί, τουλάχιστον στο σχολείο του χωριού. Πού και πού την έπαιρνε ο δάσκαλος και τη χτυπούσε ρυθμικά στην παλάμη του.

Όταν όμως ερχόταν ο επιθεωρητής, η βέργα είχε την τιμητική της. Ο δάσκαλος την κρατούσε στο χέρι, την ακουμπούσε στα θρανία, έδινε το λόγο δείχνοντας με αυτήν το μαθητή που έπρεπε να μιλήσει και φυσικά χτυπούσε τον πίνακα για να τονίσει τα σημαντικά σημεία του κειμένου ή των μαθηματικών πράξεων που ήταν γραμμένα σ' αυτόν.

Οι επιθεωρητές ήταν διαφόρων όψεων και απόψεων. Κάποιοι έδειχναν ανθρωπάκια, κάποιοι άλλοι ήταν βλοσυροί. Όλοι έδιναν την εντύπωση ότι ήταν κουρασμένοι, ότι δεν τους πολυάρεσε ούτε η αίθουσα ούτε τα παιδιά και μάλλον ούτε οι δάσκαλοι. Το συζητούσαμε μεταξύ μας στα διαλείμματα και είχαμε καταλήξει στο συμπέρασμα πως ήταν της χωροφυλακής και έρχονταν στα σχολεία για να ελέγξουν τους δασκάλους αν μαλώνουν και τιμωρούν όσο χρειάζεται τα παιδιά.

Όταν ήταν να έρθει ο επιθεωρητής στο σχολείο, σήμαινε συναγερμός.
Άρχιζαν οι επαναλήψεις σε όλα τα μαθήματα. Ρήματα, κλίσεις, εγκλίσεις, κλάσματα, πράξεις, ποσοστά, «πατερημά», «πιστεύω», ο εθνικός ύμνος, φυσική ιστορία, πατριδογνωσία, γεωγραφία, λίμνες, ποτάμια και δεν συμμαζεύεται.

Υπήρχε όμως πάντα μια μυστική συμφωνία. Να σηκώνουμε όλοι τα χέρια αλλά ο δάσκαλος να δίνει το λόγο σε όποιον ή όποια ήθελε εκείνος. Όλοι όμως έπρεπε να έχουμε τα χέρια ψηλά, ξέραμε δεν ξέραμε την απάντηση. Ακόμα και οι πέτρες έπρεπε να είναι πρόθυμες να απαντήσουν, υπενθύμιζε ο δάσκαλος.

Εκείνη τη φορά, ο επιθεωρητής ήταν ένας κοντόχοντρος, φαλακρός μεσήλικας άνθρωπος με ένα παχύ γκρίζο μουστάκι και μεγάλα χοντρά γυαλιά. Ήταν λίγες μέρες μετά τις διακοπές των Χριστουγέννων.

Με το που μπήκε στο σχολείο λοιπόν, ο δάσκαλος φώναξε τον Λευτέρη κοντά του και του είπε:
«Να πας στη μάνα σου στο σπίτι και να της πεις να σου δώσει τσιγαρίδες, αυγά και

λουκάνικο. Όχι τη μπουμπάρα. Κανονικό να της πεις. Και τα αυγά να είναι φρέσκα. Σαν έρθεις, να περιμένεις στο γραφείο μου, μην μπεις μέσα στην τάξη. Άκουσες; Α! Και να μην ξεχάσεις το τσίπουρο. Και πόσο κάνει θα τα πληρώσω να της πεις.»

Κούνησε το κεφάλι ο Λευτέρης και έτρεξε για τη μάνα του. Έφτασε έξω από το σπίτι και φώναζε:
«Κόσια μάνα, κόσια γρήγορα. Ήρθε ο κυρ-πιθεωρητής και θέλει να φάει και να πιει. Είναι πολύ πεινασμένος μάνα. Ζήτησε αυγά, λουκάνικο και τσιγαρίδες να φάει και τσίπουρο να πιει, μου είπε ο δάσκαλος. Βάλε και μια φρατζόλα ψωμί μάνα. Αν δε φάει και δε χορτάσει θα φάει εμάς. Πάει ο Λευτέρης σου μάνα. Τον χάνεις.»

Τρόμαξε η μάνα του Λευτέρη και άρχισε να σκούζει.
«Ποιος είναι αυτός αρέ που είπες ότι θέλει να σε φάει; Τώρα δα παίρνω το λισγάρι κι έρχομαι στο σχολείο. Γι' αυτό σε μεγαλώνω εγώ με φτώχεια και στερήσεις; Για να έρθει αυτός ο πιθεωρητής να σε μαλιαγρίσει; Θα τον φάω εγώ πρώτη.»

Μπροστά η μάνα φωνάζοντας, από πίσω ο Λευτέρης φοβισμένος, έφτασαν σε λίγο στο σχολείο. Οι δάσκαλοι με τις δασκάλες και τον επιθεωρητή ήταν στο μικρό γραφείο του δασκάλου-διευθυντή και τα παιδιά στο προαύλιο.
Βγήκαν έξω για να δουν τι συνέβαινε.

Βλέποντας ο δάσκαλος τη μάνα του Λευτέρη να φωνάζει και ακούγοντάς την να τα έχει βάλει με τον «πιθεωρητή» πήγε να πάθει συγκοπή. Το τι ακολούθησε δεν περιγράφεται.

Τα παιδιά να τρέχουν και να σκούζουν παίζοντας, οι υπόλοιποι δάσκαλοι και οι δασκάλες να κρυφογελάνε ικανοποιημένοι, και ο δάσκαλος-διευθυντής να προσπαθεί να σώσει τον επιθεωρητή από τη μανία της μάνας.

Ο επιθεωρητής μόλις που πρόλαβε να πει *«αντίο σας»* στον διευθυντή και έφυγε τρέχοντας.

«Σιγά μη σ' άφηνα να φας το παιδί», ακούστηκε λαχανιασμένη η φωνή της μάνας...

Σ.Σ.
«Μπουμπάρα» είναι το λουκάνικο φτιαγμένο από το μεγάλο έντερο του γουρουνιού.
«Κόσια» σημαίνει τρέξε γρήγορα.
«Λισγάρι» είναι ένα είδος φτυαριού χωρίς καμπύλη που χρησίμευε στο βαθύ σκάλισμα των κήπων.
«Μαλιαγρίζω» σημαίνει ξεσκίζω, κάνω κουρέλια κάτι.